

Nacionālie bruņotie spēki

Dibināšanas datums: 1919. gada 10. jūlijā tika izveidota Latvijas armija, apvienojot Ziemeļlatvijas un Dienvidlatvijas brigādi.

1994. gada 24. novembrī tika izveidoti Nacionālie bruņotie spēki, apvienojot Aizsardzības spēkus un Latvijas Republikas Zemessardzi.

Statuss: Nacionālo bruņoto spēku sastāvu, uzdevumus, vadības sistēmu, finansēšanu un kontroli nosaka Nacionālo bruņoto spēku likums, bet vienotu militārā dienesta gaitu reglamentē Militārā dienesta likums.

Mērķis: aizsargāt Latvijas valsts suverenitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas.

Galvenie uzdevumi: valsts sauszemes teritorijas, jūras akvatorijas un gaisa telpas neaizskaramības nodrošināšana; piedalīšanās starptautiskajās operācijās; piedalīšanās valsts apdraudējuma situāciju novēršanā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Citu neparedzētu uzdevumu veikšanā Nacionālos bruņotos spēkus drīkst iesaistīt tikai ar Ministru kabineta rīkojumu.

Komplektēšana: Personālsastāvu komplektē tikai no 18 gadu vecumu sasniegušiem Latvijas Republikas pilsoņiem. Personālsastāvu miera laikā veido: profesionālā dienesta karavīri, kuri pilda dienestu saskaņā ar līgumu, zemessargi, civilie darbinieki un uz kārtējām vai pārbaudes militārajām mācībām iesauktie rezerves karavīri. Kopš 2007. gada 1. janvāra Nacionālo bruņoto spēku regulāro spēku vienības sastāvā ir tikai no profesionālā dienesta karavīriem.

Sastāvs: Nacionālie bruņotie spēki ir militāro formējumu kopums, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa. Tos veido regulārie spēki, Zemessardze un Nacionālo bruņoto spēku rezerve. Regulāros spēkus veido Sauszemes spēku kājnieku brigāde, Jūras spēku flotile, Gaisa spēku aviācijas bāze, Mācību vadības pavēlniecība, Nodrošinājuma pavēlniecība, Militārā policija, Speciālo uzdevumu vienība un Štāba bataljons. Zemessardzes organizācijas pamatā ir vienvadības princips, un to realizē Zemessardzes komandieris, kurš ir pakļauts Nacionālo bruņoto spēku komandierim. Nacionālo bruņoto spēku rezervi veido militārajam dienestam pakļautie Latvijas Republikas pilsoņi, kas ieskaitīti rezervē.

Vadība: to īsteno Nacionālo bruņoto spēku komandieris, kas ir pakļauts aizsardzības ministram. Valsts prezidents ir valsts bruņotā spēka augstākais vadonis.

Sadarbība: Nacionālie bruņotie spēki sadarbojas ar valsts, pašvaldību un privātajām institūcijām. Ministru kabinets nosaka kārtību dalībai avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidēšanā. Iesaistīšanās palīdzības sniegšanā civilās aizsardzības sistēmai notiek ar aizsardzības ministra pavēli.

Kontrole: Nacionālo bruņoto spēku darbības civilo kontroli savas kompetences ietvaros veic aizsardzības ministrs, Valsts kontrole, Ministru kabinets, Valsts prezidents un Saeima. Iekšējo kontroli veic Nacionālo bruņoto spēku komandieris.

Personālsastāvs: 2015. gada jūnijā – 4800 karavīri un 8000 zemessargi.

Budžeta finansējums: 2014. gadā – 141 595 666 EUR; 2015. gadā – 174 418 436 EUR.

Dalība starptautiskajās operācijās

No 1996. līdz 2014. gadam:

Bosnijā un Hercegovinā – *IFOR*, *SFOR* (612 karavīri), *EU Althea* (23 karavīri);
Albānijā – *AFOR* (8 karavīri);
Kosovā – *KFOR* (457 karavīri);
Irākā – *OIF* (1168 karavīri);
Maķedonijā, Gruzijā – *OSCE* (2 karavīri);
Afganistānā – *ISAF* (2433 karavīri); *RS* (25 karavīri);
Centrālāfrikas Republikā – *EUFOR RCA* (39 karavīri).

Pašlaik:

Afganistānā – *RS* (25 karavīri);
Somālijas piekrastē, Lielbritānijā – *Atalanta* (2 karavīri);
Mali – *EUTM Mali* (7 karavīri);
Vidusjūrā, Itālijā – *EUNAVFOR Med* (1 karavīrs).

Dalība NATO Reaģēšanas spēkos (NRF) kopš 2006. gada:

NRF-7 – 18 karavīri (Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads);
NRF-8 – 30 karavīri (Militārās policijas vads);
NRF-10 – 42 karavīri un Jūras spēku flotiles kuģis;
NRF-11 – 52 karavīri (Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads un Militārās policijas vads);
NRF-12 – 44 karavīri un Jūras spēku flotiles kuģis;
NRF-14 – 3 karavīri (štāba virsnieki);
NRF-2012 – 30 karavīri (Militārās policijas vads);
NRF-2013 – Jūras spēku flotiles kuģis;
NRF-2014 – Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads un Jūras spēku flotiles kuģis;
NRF-2015 – 82 karavīri (Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads un Jūras spēku flotiles kuģis).

Dalība Eiropas Savienības Kaujas grupā (EUBG):

EUBG-2010/1 – 69 karavīri;
EUBG-2013/2 – 96 zemessargi un karavīri (Kājnieku rota, štāba virsnieki);
EUBG-2015 – tiek gatavota vienība aptuveni 160 karavīru sastāvā (Kājnieku rota ar kaujas atbalsta elementu, štāba virsnieki).

Informāciju sagatavojis Militāri publisko attiecību departaments

Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija

2015. gada 1. jūlijs